

SPRAWOZDANIE

Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Wojskowej Izby Lekarskiej za okres IX kadencji (lata 2022 -2025)

Przedstawiam sprawozdanie za okres IX kadencji pracy całego zespołu Rzecznika i Zastępców Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.

Rodzaje spraw rozpatrywanych przez Rzecznika i sposób ich rozstrzygnięcia

W czasie IX kadencji (stan na dzień 31.12.2025 r.) wpłynęło do Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej WIL 429 skarg. Z poprzedniej kadencji pozostały do rozpatrzenia 4 sprawy, co oznacza, iż w sumie podczas kadencji w latach 2022-2025 prowadzono 433 sprawy.

Ich sposób załatwiania był następujący:

- Zakończono ogółem 365 spraw.
- W 184 sprawach po przeprowadzeniu czynności wstępnych, sprawdzających wiarygodność informacji, odmówiono wszczęcia postępowania wyjaśniającego, głównie z powodu braku zasadności skargi. Stanowi to 42,49 % w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.
- Umożono postępowanie wyjaśniające w 92 sprawach po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w trakcie którego zgromadzono dokumentację lekarską, uzyskano wyjaśnienia stron oraz opinie biegłych specjalistów. Stanowi to 21,25 % w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.
- W 29 sprawach przedstawiono zarzuty lekarzom obwinionym o niestaranność i zaniedbania w procesie leczenia chorych lub działalności profilaktycznej, sporządzono wnioski o ich ukaranie i przekazano sprawy do Sądu Lekarskiego celem rozpoznania. Decyzja o skierowaniu wniosku o ukaranie oparta była o merytoryczną ocenę biegłych powołanych do opracowania opinii specjalistycznej lub dokumentację z przeprowadzonego przez Prokuraturę śledztwa. Stanowiło to 6,70 % w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.
- 65 spraw zakończono w inny sposób, z powodu braków formalnych skarg wnoszonych przez pokrzywdzonych lub przekazując je organom właściwym do ich rozpatrzenia. Stanowi to 15,01 % w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.
- 2 sprawy zostały skierowane do postępowania mediacyjnego.
- Pozostałe 68 spraw jest w trakcie procedowania, w tym 9 postępowań zostało zawieszonych z uwagi na to, iż o ten sam czyn toczy się postępowanie karne, którego wynik może mieć wpływ na rozstrzygnięcie w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarza.

Przez okres czterech lat IX kadencji wpłynęło 429 spraw (dla porównania w VIII kadencji -338).

2022 r. - wpływ 77 spraw,

2023 r. - wpływ 105 spraw,

2024 r. – wpływ 90 spraw,

2025 r. - wpływ 157 spraw.

W okresie IX kadencji, ze spraw które prowadził Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej Wojskowej Izby Lekarskiej - do Sądu Lekarskiego złożono ponad 63 odwołań z czego 52 zostało rozpatrzonych a 8 zostało zwróconych do Rzecznika celem ponownego procedowania.

Dwie z prowadzonych spraw zostały skierowane do mediacji. Jest to mocno niedoceniana forma kończenia postępowania, a przyczyny tego leżą w wielkości stawianych roszczeń, ogromne poczucie krzywdy skarżącego oraz częstokroć całkowity brak samokrytyki obwinionego lekarza i jego przekonanie (wbrew zgromadzonym dowodom) o własnej nieomyślności.

Niewątpliwie większość spraw nie trafiłaby do Rzecznika i Sądu Lekarskiego, gdyby lekarz przeprowadził rzeczową i partnerską rozmowę z pacjentem, miał godne warunki pracy, czynnik czasu nie determinował długości wizyty a możliwości diagnostyczne i terapia nie były reglamentowane finansowaniem NFZ ani czasem oczekiwania na badanie czy zabieg. Często zgłaszanym problemem jest brak empatii.

Wzrasta liczba prawnie prowadzonych postępowań. W postępowaniach coraz mniej miejsca na wiedzę merytoryczną, którą zastępuje wiedza prawnicza. W większości postępowań występują profesjonalni pełnomocnicy stron, prokuratura bądź sąd powszechny. Daje się też zauważyć większą świadomość społeczną o możliwościach dochodzenia roszczeń przez pokrzywdzonych pacjentów na gruncie prawa cywilnego, co wiąże się ze składaniem skarg na lekarzy.

Istotnym jest również fakt częstych zarzutów braku lub niewłaściwego prowadzenia dokumentacji medycznej, która gromadzona prawidłowo niejednokrotnie świadczyła na korzyść lekarza.

Dużym problemem staje się masowe ordynowanie leków psychotropowych w ramach konsultacji online i tzw receptomatów oraz marihuany przez „kliniki konopne”. Praktyki te stały się dla niektórych lekarzy podstawowym źródłem dochodu.

Niewielki procent spraw to postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej z tytułu zalegania z płaceniem składek członkowskich.

Analizując powyższe dane w stosunku do poprzedniej kadencji można stwierdzić, że ilość wpływających skarg znacząco wzrosła. Wśród rodzajów przewinień rozpoznawanych przez Rzecznika największą grupę stanowiły sprawy związane z brakiem należytej staranności, a zarzuty dotyczyły wszystkich etapów postępowania medycznego zarówno działań w POZ, na SOR jak i zabiegów podczas hospitalizacji (powikłania po operacjach lub brak spodziewanego efektu leczenia). Najczęstszym powodem skarg było niewłaściwe postępowanie wobec pacjenta, nie traktowanie pacjenta jako współuczestnika leczenia, nie przestrzeganie praw pacjenta, co rodzi wiele nieporozumień i konfliktów, brak czasu lekarza lub lekceważenie prawa pacjenta do informacji o planowanych badaniach i leczeniu, ryzyku związanym z proponowanym leczeniem i możliwych powikłaniach. Wobec braku dostatecznej informacji wystąpienie powikłania uważane jest zwykle przez skarżących za błąd w leczeniu.

Często lekarze w kontaktach z pacjentami przekazują nieestosowne, zbędne komentarze na temat leczenia prowadzonego wcześniej przez swoich kolegów lub używają sformułowań nie dotyczących procesu leczenia, które są obraźliwe dla chorych.

Jak wynika z przedstawionego sprawozdania niewiele spraw trafia na wokandę Sądu Lekarskiego z wnioskiem o ukaranie lekarzy – w tej kadencji 6,70 %. Większość skarg musi rozstrzygać Rzecznik i Z-cy Rzecznika zgodnie ze swoim doświadczeniem i rozważą. W każdej sytuacji, gdy skarga wpływa od pacjenta czy instytucji sygnalizującej problem, Rzecznik ma

obowiązek ustosunkowania się do zarzutów w niej przedstawionych pod kątem ewentualnej odpowiedzialności zawodowej, jak również musi kłaść nacisk na rzeczowe i obszerne uzasadnienie swoich decyzji, które może być przesłanką do uchylenia postanowień przez Sąd.

Reasumując kończąca się IX Kadencja Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Wojskowej Izby Lekarskiej była nieco odmienna od poprzednich. Odnotowano lawinowy wzrost skarg rok do roku - od 36% w latach 2022/2023 do 75% w latach 2024/2025. Pojawił się nowy problem „receptomatów”, „antyszczepionkowców”, jak również temat uchylania się lekarzy od płacenia składek członkowskich. Mnożą się skargi WOMP na lekarzy medycyny pracy w związku z przyjęciami wyłącznie w systemie zdalnym bez badania pracownika, obowiązującej dokumentacji czy stosownych badań i konsultacji. Mamy również przewinienia popełniane w warunkach recydywy- bez refleksji i wniosków wyciąganych z wcześniejszych postępowań. Część skarg dotyczyła niewłaściwego zachowania w życiu prywatnym jednocześnie niezgodnego z Kodeksem Etyki Lekarskiej.

Wskazać należy też rosnącą liczbę rozpraw przed Sądem Lekarskim, głównie wskutek wzrostu świadomości społecznej o przysługującym stronom zażaleniu na postanowienie rzecznika.

Optymistycznym akcentem jest fakt, że tylko w 6,70 % z ogółu zakończonych spraw sporządzono wnioski o ukaranie i przekazano sprawy do Sądu Lekarskiego.

RZECZNIK
ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ
Wojskowej Izby Lekarskiej
ppłk rez. lek. dent. Beata Toczewska